

Kraj Vysočina

Téma: Politické strany II.

Vypracoval: Mgr. Milan Pilař

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Typologie politických stran

1. Programové hledisko

křesťansko-demokratické, liberální, sociálně demokratické, ekologické, komunistické a neofašistické, nacionalistické aj.

2. Organizační hledisko

a/ kvantitativní kritérium organizace (tzn. počet členů)

strany masové, kádrové nebo menšinové

a1/ strany masového typu jsou určitým přežitkem dob minulých

a2/ strany volebního typu,

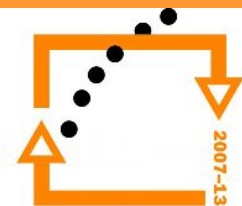
a3/ strany menšinového typu

b/ kvalitativní kritérium organizace (tzn. způsob organizace)

b1/ na centralizované

b2/ na strany decentralizované s velkou vnitřní spojitostí

b3/ na strany decentralizované se slabou organizační spojitostí

Typy politických stran

3. Sociologické hledisko

- a/ všennárodní strany, které hovoří jménem všech obyvatel země,
- b/ strany reprezentující zájmy určité skupiny, třídy obyvatel.

4. Hledisko vztahu k moci

- a/ strany monopolní neboli totalitní,
- b/ demokratické strany, které uznávají principy konkurence, pluralismu

5. Hledisko zastoupení v parlamentu

- rozlišujeme na strany vládnoucí parlamentní, opoziční parlamentní a neparlamentní (většinou opoziční)

6. Hledisko teritoriálního působení

- strany celonárodní a strany regionální (např. Moravská národní strana)

Typy politických stran

7. Hledisko ideové orientace

strany levicové (socialisté, sociální demokraté), pravicové (konzervativci, klerikální strany), strany politického středu (liberálové) a extrémní politické strany (republikánské, nacionalistické, fašistické, komunistické aj.).

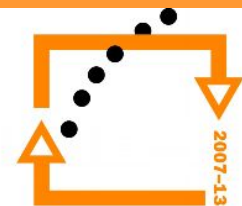
8. Hledisko vztahu ke společnosti

a/ strany revoluční, usilující o kvalitativní změnu společenského systému

b/ reformistické strany, usilující o závažné změny společnosti, avšak bez narušení základních zásad společenského systému

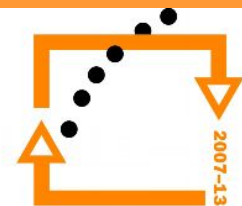
c/ konzervativní, trvalé zachování hlavních rysů společenského systému

d/ reakční, usilující o částečný nebo úplný návrat k předchozímu systému.

Znaky konzervativních stran

1. tradicionalismus a konservatismus, v minulosti a současnosti se hledaly ideální společenské a politické poměry
2. pesimismus jako důsledek tradicionalismu, nedůvěra v lepší uspořádání společnosti a státu
3. apologetický postoj ke státu jako cíli lidské společnosti
4. postoj bránící aristokratická a stavovská práva a výsady.

Znaky liberálních stran

1. kritické hodnocení minulosti, perspektiva budoucího vývoje
2. optimismus jako důsledek kritického postoje k minulosti a víra v pokrok
3. individualismus a víra v svobodu ducha, boj proti státnímu intervencionismu
4. egalitarismus - rovnostářství

Literatura

- Roman, David – Politologie, FIN 1995, 1. vydání, Olomouc 1995
- Sokol, Jan- Mičienka, Marek – Občanské minimum, Tauris 2002, Praha 2002
- Gerloch, Aleš - Hřebejk, Jiří – Zoubek Vladimír – Ústavní systém České republiky Prospektorum 1994, Praha 1994
- Odmaturuj ze společenských věd – Didaktis2004, Brno 2004